

KOVÁČOVÁ, B. *Ergoterapia v ranom a v predškolskom veku*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2014. 132 s. ISBN 978-80-223-3737-3.

Publikáciou opäť oživa staré (nové) označenie raná ergoterapia, ktorá v našich podmienkach nie je až tak známa. Jej podoba je obsiahnutá v oblasti ranej intervencie, podpore či včasnej starostlivosti. Podľa autorky je „primárnym zámerom ranej ergoterapie (...) podpora vývinu klienta, podpora samostatnosti a podpora kvality života a prežívania so zameraním od raného veku až po vstup do základnej školy vzhľadom na požiadavky, ktoré vyplývajú z jeho aktuálneho zdravotného stavu“ (s. 5).

Kniha je tematicky diferencovaná na päť častí. Prvá kapitola *Raná ergoterapia* (s. 9–33) je vstupom do tematiky a neodmysliteľnou súčasťou všeobecnej ergoterapie s prihliadnutím na vývinové obdobie klienta – od narodenia po vstup do základnej školy. Hra ako prirodzená súčasť detstva s prepojením na cieľné zamerávanie je definovaná ako raná ergoterapia či vývinovo orientovaná ergoterapia s dôrazom na raný a predškolský vek. Jej zámerom je napomôcť dieťaťu,

---

aby dosiahlo čo najvyššiu mieru samostatnosti.

Prínosom kapitoly je okrem prehľadného spracovanie stimulácie motoriky dieťaťa do 3 rokov v cieľených zamestnávaniach aj uvedenie základných ergopomôcok na podporu vývinu dieťaťa do 1. roku zapracované v tabuľke podľa vývinových období. Zaujímavosťou pre čitateľa môže byť autorkine rozpracovanie základných techník spracovania papiera, ktoré môže ergoterapeut ponúknuť ako izolované aktivity pre deti od 3 do 6 rokov.

Ďalšou kapitolou je *Koncept ergoterapie ako koncept pomoci v ranej intervencii* (s. 34–45), ktorého začiatky sú zaznamenané od roku 1970. V minulosti bol tento koncept využívaný predovšetkým na neonatologických oddeleniach pre novorodencov s rizikovým vývinom. V súčasnosti ide už o samostatný proces v ranej ergoterapii, ktorý je zameraný na zvládanie životných situácií s dôrazom na mieru samostatnosti vyplývajúci z rizikového vývinu dieťaťa. Cieľom tejto kapitoly sú **možnosti a limity ranej ergoterapie** v oblasti raného poradenstva alebo liečebnopedagogickej intervencie. Uvedený koncept zdôrazňuje prirodzený kontext dieťaťa, ktorý je tvorený orientáciou na rodinu, podporou v neľahkej situácii, vyrovnaním sa s faktom znevýhodnenia dieťaťa a zohľadňovaním individuálnych potrieb rodiny v snahe vytvoriť prijímajúcu a podpornú klímu.

Hrováčinnosť prepojená s aktivizáciou dieťaťa počas jeho cieľeného zamestnávania je jedným z hlavných prostried-

kov pre ranú ergoterapiu. Názov tretej kapitoly je preto *Zamestnávanie v ranej ergoterapii* (s. 46–56). Úvodom autorka zhrnula najvýznamnejšie osobnosti, ktoré sa zaoberali cieľeným zamestnávaním od raného veku (Fröbel, Montessori), pokračovala druhmi cieľeného zamestnávania a záverom uviedla možnosti a limity nácviku, s ktorými sa pri terapii vždy stretávame.

Neodmysliteľnou súčasťou cieľeného zamestnávania je stanovovanie si **oblasti rozvoja v ranej ergoterapii** (s. 57–99). Ide o najrozsiahlejšiu kapitolu celej publikácie, ktorá **prezentuje jednotlivé oblasti rozvoja** dieťaťa ako je adaptabilita, motorika, kognícia, komunikácia, sociabilita a emcionalita. Veľkým prínosom sú priložené záznamové háčky pre jednotlivé oblasti ergoterapie, ktoré sú verifikované praxou.

V záverečnej kapitole *Raná ergoterapeutická intervencia vo vybraných skupinách znevýhodnení* (s. 100–122) nájdeme **popis konkrétnych ergoterapeutických cieľov vo vybraných skupinách znevýhodnení** – zrakové, sluchové, zrakovo-sluchové a mentálne znevýhodnenie, Downov syndróm, fetálny alkoholový syndróm, Turnerov syndróm, Aspergerov syndróm, Angelmanov syndróm a detská mozgová obrna.

Ide o jednu z mála publikácií na Slovensku a v Českej republike, ktorá je zameraná na konkrétnu oblasť všeobecnej ergoterapie, čo jej dovoľuje rozpracovať ranú ergoterapeutickú intervenciu pre konkrétne skupiny znevýhodnenia v ranom vývine. Víziou autorky je, aby sa

do popredia dostali viaceré typy ergoterapie orientované na konkrétne oblasti pomoci ako napr. na školu orientovaná ergoterapia, kde vďaka cielej spolupráci rodičov, pedagógov a pod vedením ergoterapeuta je možné u detí dosiahnuť zlepšenie v mnohých oblastiach.

Publikácia je prínosom nielen pre odborníkov, učiteľov či študentov, ale aj pre samotných rodičov, ktorí sú v ranom vývine dieťaťa tými najdôležitejšími „ergoterapeutmi“, ktorí otvárajú dieťaťu možnosti pre poznávanie.

Lucia Bednárová